

SKLEP KOMISIJE

z dne 14. aprila 2011

o podaljšanju prehodnega obdobja v zvezi s pridobitvijo kmetijskih zemljišč na Slovaškem

(Besedilo velja za EGP)

(2011/241/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o pristopu Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Poljske, Slovenije in Slovaške,

ob upoštevanju Akta o pristopu Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Poljske, Slovenije in Slovaške ter zlasti poglavja 3 Priloge XIV k Aktu,

ob upoštevanju prošnje Slovaške,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V Aktu o pristopu iz leta 2003 je določeno, da lahko Slovaška v skladu s pogoji, določenimi v Aktu, še sedem let po pristopu, tj. do 30. aprila 2011, ohrani v veljavi prepovedi, na podlagi katerih fizične in pravne osebe iz drugih držav članic EU, ki nimajo sedeža ali niso registrirane ali nimajo poslovalnice ali agencije na Slovaškem, ne smejo pridobiti kmetijskih zemljišč. Gre za začasno izjemo od prostega pretoka kapitala, ki je zagotovljen s členi 63 do 66 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Prehodno obdobje se lahko podaljša samo enkrat za obdobje do treh let.
- (2) Slovaška je 20. januarja 2011 zaprosila za podaljšanje prehodnega obdobja v zvezi s pridobitvijo kmetijskih zemljišč za tri leta.
- (3) Glavni razlog za prehodno obdobje je bila potreba po zaščiti družbenoekonomskih razmer za kmetijske dejavnosti po uvedbi enotnega trga in prehodu na skupno kmetijsko politiko na Slovaškem. Namen prehodnega obdobja je bil zlasti odpraviti pomisleke glede možnega vpliva na kmetijski sektor, ki bi ga lahko imela liberalizacija pridobitve kmetijskih zemljišč zaradi začetnih znatnih razlik med cenami zemljišč in prihodki v primerjavi z Avstrijo, Belgijo, Dansko, Finsko, Francijo, Nemčijo, Grčijo, Irsko, Italijo, Luksemburgom, Nizozemsko, Portugalsko, Španijo, Švedsko in Združenim kraljestvom (v nadaljnjem besedilu: EU-15). Poleg tega je bilo prehodno obdobje zasnovano, da bi olajšalo postopek vračanja in privatizacije kmetijskih zemljišč. Komisija je že v poročilu z dne 16. julija 2008 o Pregledu prehodnih

ukrepov za pridobitev kmetijskih nepremičnin, določenih v Pristopni pogodbi iz leta 2003 (v nadaljnjem besedilu: vmesni pregled), poudarila, kako pomembno je, da se navedena kmetijska reforma zaključi do konca predvidenega prehodnega obdobja ⁽¹⁾.

- (4) Po podatkih Eurostata so cene kmetijskih zemljišč na Slovaškem nižje od cen kmetijskih zemljišč v EU. Popolno zblížanje prodajnih cen kmetijskih zemljišč ni bilo niti pričakovano niti ni veljalo za potreben predpogoj za končanje prehodnega obdobja. Vseeno so vidne razlike v cenah kmetijskih zemljišč med Slovaško in EU-15 take, da lahko ovirajo nemoten napredek pri zblíževanju cen. Veliko je tudi tveganje špekulacij z zemljišči nizke vrednosti.
- (5) Podatki Eurostata podobno kot pri cenah kmetijskih zemljišč kažejo, da še vedno obstaja razkorak med BDP na prebivalca v standardu kupne moči med Slovaško in EU-15. Sedanje cene kmetijskih zemljišč so torej glede na nakupno moč na Slovaškem visoke.
- (6) Po podatkih Eurostata je za strukturo zemljiških posesti na Slovaškem značilno, da prevladujejo male družinske kmetije z manj kot 2 ha, ki večinoma niso tržno usmerjene. Konsolidacija teh malih kmetij poteka zelo počasi, povprečna površina izkoriščenega kmetijskega zemljišča na kmetijo z manj kot 2 ha pa se je med letom 2001 in 2007 povečala z 0,5 ha na 0,6 ha. Čeprav v kmetijstvu dela samo 4,56 % vseh delavcev, pa skoraj polovica prebivalstva živi na podeželju. Po podatkih slovaških organov se veliko kmetijskih zemljišč, ki so v zasebni lasti, ne obdeluje.
- (7) Konsolidacijo kmetijskih zemljišč ovira tudi nedokončan postopek vračanja lastninskih pravic zaradi nerešenih zahtevkov. Poleg tega Slovaški zemljiški sklad upravlja več kot 360 000 ha zasebnih kmetijskih zemljišč, pri katerih še niso bili določeni zakoniti lastniki. Slovaški zemljiški sklad še vedno upravlja približno 130 000 ha državnih kmetijskih zemljišč. Ta zemljišča skupaj s tistimi, katerih pravni položaj je negotov, predstavljajo skoraj četrtno skupne površine kmetijskih zemljišč v Slovaški republiki. Pomanjkanje jasnosti glede lastninskih pravic nedvomno otežuje zemljiške posle in konsolidacijo kmetijskih posesti. Razdrobljenost zemljišč pa dodatno prispeva k manjši konkurenčnosti in vodi k manj tržno usmerjenim kmetijam.

⁽¹⁾ COM(2008) 461 konč., 16. julij 2008.

- (8) Glede na navedeno se lahko pričakuje – kar predvidevajo tudi slovaški organi – da bi odprava omejitev s 1. majem 2011 pomenila pritisk na cene zemljišč na Slovaškem. Zato obstaja grožnja resnih motenj na slovaškem trgu kmetijskih zemljišč po koncu prehodnega obdobja.
- (9) Podaljšanje prehodnega obdobja iz poglavja 3 Priloge XIV k Aktu o pristopu iz leta 2003 za tri leta je zato treba odobriti.
- (10) Da bi trg v celoti pripravili na liberalizacijo, je tudi v neugodnih gospodarskih razmerah še vedno najpomembnejše, da se spodbuja izboljšanje dejavnikov, kot so kreditne in zavarovalniške možnosti za kmete, ter dokončanje kmetijske reforme v prehodnem obdobju, kot je bilo poudarjeno že v vmesnem pregledu.
- (11) Ker je bil odprti enotni trg vedno osnova za evropsko blaginjo, bi povečan priliv tujega kapitala prinesel morebitne koristi tudi za kmetijski trg na Slovaškem. Kot je poudarjeno v vmesnem pregledu 2008, bi imele tuje naložbe v kmetijski sektor tudi pomembne dolgoročne učinke na zagotavljanje kapitala, znanja in izkušenj ter na delovanje trgov zemljišč in kmetijsko produktivnost. Postopno popuščanje pri omejitvah glede tujega lastništva v prehodnem obdobju bi prav tako prispevalo k pripravi trga na popolno liberalizacijo.
- (12) Zaradi pravne varnosti in da se prepreči pravna praznina v nacionalnem pravnem sistemu Slovaške po koncu trenutnega prehodnega obdobja, mora ta sklep začeti veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Prehodno obdobje v zvezi s pridobitvijo kmetijskih zemljišč na Slovaškem iz poglavja 3 Priloge XIV k Aktu o pristopu iz leta 2003 se podaljša do 30. aprila 2014.

Člen 2

Ta sklep začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 14. aprila 2011

Za Komisijo
Predsednik
José Manuel BARROSO